

Första Mon-national-dagsfirandet i Sverige

Lördagen den 27 februari 2010 firades burmesiska Mon-statens 63:e nationaldag för första gången här i Sverige. Firandet skedde hemma hos Tala Chan och hans familj i Norrköping.

Redan kvällen innan hade många deltagare kommit till Norrköping och flera skyndade sig hem till familjen tidigt på lördag morgon.

En känsla av glad förväntan fanns i luften. Äntligen hade mon-folket fått sin flagga hit till Sverige, och svanarna, de mytologiska fåglarna som pryder allt från lyckstolpar till affischer i Kanchanaburi-provinsen, där många flyktingar från Mon-staten bor.

Nationaldagsfirandet öppnades av monmunken Dyk Syk Saunn exakt kl 09.09.09. Han välkomnade alla deltagare på monska. Han ledde också den monska nationalsången som sjöngs av alla vända mot flaggan och draperiet, som var dekorerat med svanarna och orden "63:e Mon-statens national dag 27 februari 2010" både på engelska och monska.

Sedan var det min tur att debutera som nationaldagstalare. Jag hade förberett mig med att forska lite grann i monfolkets historia. Mitt tal på svenska kan ni läsa här

nedan.

Jag kände verkligen att mitt tal uppskattades av alla, trots att det bland deltagarna fanns personer som hade kommit hit till Sverige för bara några få månader sedan och som endast kunde några ord svenska. De var glada för att andra – utomstående – dels hade ansträngt sig för att skriva och hålla tal om deras land och folk, och dels att andra ville bidra till att göra deras nationaldag ännu högtidligare. Kanske bidrog det också till att vi, jag och min man, hade på oss monska kläder dagen till ära.

Tala Chan själv var konferencier under dagen.

Ytterligare en person, San Daw, höll ett anförande och sedan var det dags för dansuppvisning.

Damen som dansade hade kommit ända från Oslo för att delta i festen. Hennes vackra gula dansdräkt glittrade i kapp med hennes ögon.

Allt som allt var vi mer än 30 personer som deltog under dagen, en del stannade längre och en del en kortare tid. Vi var moner, svenskar, finländare, thailändare, karener, och till och med en palestiniere, som åt av alla de goda monska rätterna som Tala Chans fru, Pakaamoo, hade lagat.

Jag kommer speciellt ihåg en

efterrätt som man brukar göra just till nationaldagen. Den hade sju olika ingredienser, allt från peppar till ris och kokosbitar, och så god den var!

Pojkarna hade likadana kläder som sina pappor och flickorna var som små prinsessor.

Under hela dagen togs det mängder av foton.

Damen från Oslo dansade ännu en mondans, nu i en vit- och rödglittrig dräkt.

Sent på eftermiddagen åkte vi tillbaka hem så glada och nöjda av att ha fått fira en så speciell dag med monfolket.

Mitt tal: Mon-folkets historia

"Idag har vi samlats här – hemma hos Tala Chan och hans familj – för att fira den 63:e Mon-nationaldagen.

Låt mig berätta lite om monfolkets historia.

Monfolket är de tidigaste invånarna i nedre Burma. De grundade ett imperium, och introducerade både skriftspråket och buddhismen i Burma.

År 573 grundade två monbröder, prins Samala och prins Wimala, monkungariket, Hongsavatoi, vid dagens Pegu. Detta kungarrike blomstrade i fred och välstånd i flera hundra år, tills det blev ockuperat av Burman-dynastin.

Monnationaldagsdans i Norrköping.

År 1757 invaderade och ödelagde den burmanska ledaren U Aungzeya hela mon-kungariket genom att döda tiotusentals mon, inklusive lärda mon-präster, gravida kvinnor och barn. Enbart i huvudstaden massakrerades över 3 000 präster av de segrande burmanerna. Tusentals fler präster dödades ute i landet. De präster som överlevde, flydde till Thailand, och burmanska präster tog över klostren.

Största delen av mon-litteraturen, som var skriven på palmblad, förstördes av burmaner. Att använda mon-språket var förbjudet, och burmanska blev det språket som användes i undervisningen.

Monfolket blev förföljt, förtryckt och förslavat, och otaliga blev brän-

da i förintelsen, såsom judarna blev under nazitiden. Mon-egendomar och tillgångar plundrades och brändes över hela Burma. Monfolket flydde vidare söderut, och österut till Thailand. Beklagligt nog har förföljelserna av monfolket fortsatt till idag.

Idag lever flera miljoner mon i Burma och i Thailand. Burmas regering utsätter monfolket för brutalt förtryck.

Alla som bryr sig om mänskliga rättigheter borde vara medvetna om hur monfolket lever idag. Vad kan vi göra? Till exempel skriva om orättvisorna, bojkotta företag som investerar i Burma och stödja protesterna. Vi kan också hjälpa mon som lever som flyktingar i olika län-

der världen över.

Våren 2009 bodde här i Sverige 999 burmeser var av cirka 40 personer tillhör mon.

Idag har vi kommit hit för att fira den 63:e Mon-nationaldagen. En nationaldag som betyder mycket för alla från Mon-staten! Här i Sverige firas denna nationaldag för första gången med en så storslagen fest som vi har idag – med mon-flagga, svanarna och det monska alfabetet.

Låt oss fira dagen och glädjas åt gemenskapen, njuta av den vackra mon-dansen och goda mon-maten.

Ha en trevlig Nationaldag!"

Mirjam Bäckman

Text och foto